

ผลของการท่องเที่ยวต่อกิจกรรมทางเศรษฐกิจในเขตสุขาภิบาลแสนสุข จังหวัดชลบุรี

ว่าที่ร้อยตรี สามารถ ป็อกตั้ง



วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาภูมิศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2532

ISBN 974-576-134-6

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

15551

11940980X

IMPACT OF TOURISM ON ECONOMIC ACTIVITIES  
IN SAEN SUK SANITARY AREA, CHANGWAT CHON BURI

Acting Sub-Lt. Samard Poxthang

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Arts

Department of Geography

Graduate School

Chulalongkorn University

1989

ISBN 974-576-143-6





พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อ วิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมเพียงแผ่นเดียว

สามารถ ป๋อกตั้ง. ว่าที่ร้อยตรี : ผลของการท่องเที่ยวต่อกิจกรรมทางเศรษฐกิจในเขตสุขาภิบาลแสนสุข จังหวัดชลบุรี (IMPACT OF TOURISM ON ECONOMIC ACTIVITIES IN SAEN SUK SANITARY AREA, CHANGWAT CHON BURI)

อาจารย์ที่ปรึกษา : ศ. ไพฑูรย์ พงศบุตร. 104 หน้า.

การวิจัยฉบับนี้มีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาบทบาทของการท่องเที่ยวที่มีต่อการสร้างงานของประชากรในสุขาภิบาลแสนสุข จังหวัดชลบุรี จัดลำดับความสำคัญของกิจการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว การเคลื่อนที่ของผู้ประกอบการ แรงงาน และวัตถุดิบเพื่อบริการแก่นักท่องเที่ยว ตลอดจนศึกษาปัญหา อุปสรรค และแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวในสุขาภิบาลแสนสุข

ผลการวิจัยพบว่า การท่องเที่ยวก่อให้เกิดการจ้างงานแก่ผู้ประกอบการและแรงงานที่เป็นประชาชนในท้องถิ่น แต่กิจการต่าง ๆ เป็นกิจการขนาดเล็ก ใช้ทุนไม่มากนัก และใช้แรงงานในครอบครัวเพื่อการค้าและการบริการเป็นหลัก โดยกิจการที่ใช้แรงงานมากที่สุดคือ กิจการด้านสวนอาหาร หรือภัตตาคาร ซึ่งเป็นกิจการที่มีความสำคัญ และให้รายได้แก่ผู้ประกอบการมากที่สุด

ผู้ประกอบการ และแรงงานที่ประกอบกิจการเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเป็นผู้ที่มีภูมิลำเนาอยู่ในท้องถิ่นเกือบทั้งหมด นอกนั้นส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีภูมิลำเนาในจังหวัดชลบุรี ภายนอกเขตสุขาภิบาลแสนสุข และได้ย้ายถิ่นเข้ามาอยู่ในสุขาภิบาลแสนสุขโดยเฉลี่ย 12 ปี สินค้า และวัตถุดิบที่นำมาแปรรูปเพื่อจำหน่ายให้กับนักท่องเที่ยวได้จากภายในท้องถิ่นเป็นส่วนใหญ่ มีเพียงบางส่วนที่ได้จากท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี และต่างจังหวัด

ปัญหาที่สำคัญที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยว ได้แก่ ปัญหาการขาดการควบคุมการใช้ที่ดินที่เหมาะสม โดยการปล่อยให้มีการก่อสร้างรुकาล้างไปในทะเล ปัญหามลภาวะ และปัญหาการจราจรติดขัดในวันหยุด และวันนักขัตฤกษ์

ภาควิชา ..... ภูมิศาสตร์ .....
สาขาวิชา ..... ภูมิศาสตร์ .....
ปีการศึกษา ..... 2531 .....

ลายมือชื่อนิสิต .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อ วิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมเพียงแผ่นเดียว

SAMARD POXTHANG, ACTING SUB-LT. : IMPACT OF TOURISM OF ECONOMIC  
ACTIVITIES IN SAEN SUK SANITARY AREA, CHANGWAT CHON BURI : PROF.  
PAITON PONGSABUTRA. 104 PP.

The purpose of this research is to study the role of tourism in terms of employment generating in Saen Suk Sanitary Area, Changwat Chon Buri, and to rank the importance of various kinds of tourism-related business in the area. The study also includes the movement of entrepreneurs, workers and raw materials associated with local tourism. Some major problems and constraints of local tourism have been pointed out and recommendations for further development have been given.

From the study, it is found that tourism has created a large number of jobs for both entrepreneurs and workers who are local residents. Most business is conducted on a small scale, using family labour and only a small capital. Restaurant business requires more workers per unit than other occupations and renders the highest profit to the entrepreneurs.

Almost all of the entrepreneurs and workers are natives of the area. The rest consists mainly of those who migrated from other districts of Chor. Buri into this area within an average period of 12 years. As for goods and raw materials to be processed for the demand of tourists, they are produced mainly locally; only a few are brought over from other districts of Chon Buri or from somewhere else.

Major problems of tourism development in the area consist of the lack of orderliness of buildings and stalls, the encroachment of buildings upon the sea-shore, the pollution, and the traffic jam during week-ends.

ภาควิชา ..... ภูมิศาสตร์  
สาขาวิชา ..... ภูมิศาสตร์  
ปีการศึกษา ..... 2531

ลายมือชื่อนิสิต .....  
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....

## กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงแก่ ศาสตราจารย์ ไพฑูรย์ พงศะบุตร อาจารย์  
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งท่านได้ให้คำแนะนำ ความคิดเห็น ตลอดจนความช่วยเหลือต่าง ๆ จนทำ  
ให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ขอขอบพระคุณ คณาจารย์ภาควิชาภูมิศาสตร์  
คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คณาจารย์คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ  
วิทยาเขตบางแสน องค์การนานาชาติเพื่อร่วมกันพัฒนา กรุงเทพฯ หน่วยงานราชการ และ  
เอกชนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องที่ให้คำแนะนำ การสนับสนุน และข้อมูลที่เกี่ยวข้องในการทำวิจัยครั้งนี้  
ตลอดจนขอขอบพระคุณบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ให้ทุนอุดหนุนการวิจัยครั้งนี้เป็น  
บางส่วน

นอกจากนี้ ขอขอบคุณ คุณวาสนา คุณสุกัญญา ป๊อกตั้ง คุณปิยะพันธุ์ แม้นศรีเพลง และ  
เพื่อนทุกคนที่ให้กำลังใจมาโดยตลอด ขอขอบคุณ คุณลัดดาวัลย์ สุวรรณยิ่งยง ที่พิมพ์และแก้ไขวิทยานิพนธ์  
ฉบับนี้จนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ท้ายนี้ ผู้วิจัยใคร่ขอกราบขอบพระคุณ คุณแม่วิจิตร โกศล ซึ่งสนับสนุนในด้านการเงิน  
และให้กำลังใจแก่ผู้วิจัย เสมอมาจนสำเร็จการศึกษา

## สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย .....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ .....	จ
กิตติกรรมประกาศ .....	ฉ
สารบัญตาราง .....	ณ
สารบัญแผนที่ .....	ญ
<b>บทที่ 1. บทนำ .....</b>	<b>1</b>
1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา .....	1
2. จุดมุ่งหมายในการศึกษา .....	2
3. ขอบเขตของการศึกษา .....	3
4. สมมุติฐานในการศึกษา .....	3
5. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ .....	3
<b>บทที่ 2. วิธีดำเนินการศึกษา .....</b>	<b>4</b>
1. การศึกษางานวิจัย ทฤษฎี และแนวความคิดที่เกี่ยวข้อง .....	4
2. การเก็บรวบรวมข้อมูล .....	4
3. การสุ่มตัวอย่าง .....	5
4. การประมวลผลและการวิเคราะห์ข้อมูล .....	9
<b>บทที่ 3. ทฤษฎี แนวความคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง .....</b>	<b>17</b>
1. การอพยพและการเคลื่อนย้ายแรงงาน .....	15
2. ผลกระทบของการท่องเที่ยวต่อสภาพเศรษฐกิจ และ การจ้างงาน .....	17
<b>บทที่ 4. สภาพทั่วไปของพื้นที่ศึกษา .....</b>	<b>21</b>
1. ลักษณะทางภูมิศาสตร์ .....	21
2. ลักษณะทางเศรษฐกิจ .....	29
3. ลักษณะทางสังคม .....	36

บทที่ 5. ผลการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูล .....	43
1. ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง .....	43
2. บทบาทของการท่องเที่ยวต่อผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้อง การท่องเที่ยว .....	45
3. ลำดับความสำคัญของกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้อง การท่องเที่ยว .....	53
4. การเคลื่อนที่ของผู้ประกอบการ แรงงานและวัตถุดิบ .....	62
5. ปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาการท่องเที่ยว .....	66
บทที่ 6. บทสรุปและข้อเสนอแนะ .....	70
1. บทสรุป .....	70
2. ข้อเสนอแนะ .....	72
บรรณานุกรม .....	74
ภาคผนวก .....	81
ประวัติผู้เขียน .....	104



สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
2.1	จำนวนนักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสถานที่ท่องเที่ยว .....	6
2.2	จำนวนผู้ประกอบการค้าหรือการบริการของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามประเภท ของกิจการ .....	7
2.3	จำนวนประชากรในท้องถิ่นที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความชัดเจนของ กิจกรรมของการท่องเที่ยวในพื้นที่ .....	8
4.1	ปริมาณน้ำฝนและอุณหภูมิของจังหวัดชลบุรี .....	28
4.2	การใช้ที่ดินภายในสุขาภิบาลแสนสุข .....	39
5.1	อายุของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ .....	44
5.2	อาชีพของกลุ่มตัวอย่าง .....	46
5.3	สาเหตุในการประกอบอาชีพเกี่ยวกับการท่องเที่ยวของผู้ประกอบการ .....	47
5.4	ระยะทางจากที่อยู่อาศัยถึงสถานที่ประกอบอาชีพจำแนกตามที่อยู่ .....	48
5.5	จำนวนผู้ร่วมทำงานเกี่ยวกับการท่องเที่ยว .....	49
5.6	การวิเคราะห์ความแปรผันของจำนวนคนที่ทำงานในผู้ประกอบการแต่ละราย .	50
5.7	การวิเคราะห์การจำแนกพหุของจำนวนผู้ที่ทำงานเกี่ยวกับการท่องเที่ยวใน แต่ละราย .....	50
5.8	ค่าเฉลี่ยและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยต่าง ๆ ที่คาดว่าทำให้รายได้ ต่อเดือนของผู้ประกอบการแตกต่างกัน .....	52
5.9	ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรในสมการจำแนกประเภท จากตารางที่ 5.8 .....	52
5.10	ผลของการคาดประมาณโดยสมการจำแนกประเภทที่ได้ จากตารางที่ 5.9 ..	52
5.11	ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ของนักท่องเที่ยว .....	54
5.12	การวิเคราะห์ความแปรผันของการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว .....	59
5.13	การวิเคราะห์การจำแนกพหุของค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว .....	59
5.14	ค่าสัมประสิทธิ์ของกิจการที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวประเภทต่าง ๆ .....	61
5.15	สาเหตุของการย้ายถิ่นจำแนกตามลักษณะการย้าย .....	63

ตารางที่		หน้า
5.16	แหล่งที่มาของพนักงานหรือลูกจ้าง และวัตถุดิบหรือสินค้าที่สามารถแปรรูป เพื่อใช้ในกิจการเกี่ยวกับการท่องเที่ยว .....	65
5.17	ความเอาใจใส่ต่อข่าวสารการท่องเที่ยวของประชากรในท้องถิ่น .....	66
5.18	ปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญต่อการประกอบกิจการเกี่ยวกับการท่องเที่ยว .....	67

## สารบัญแนที่

แนที่	หน้า
1. สุขากิบาลแสนสุขและสทานที่สำคัญในจังหวัดชลบุรี .....	22
2. การแบ่งเขตการปกครองในสุขากิบาลแสนสุข .....	23
3. ลักษณะภูมิประเทศของสุขากิบาลแสนสุข .....	25
4. การใช้ที่ดินในสุขากิบาลแสนสุข .....	38
5. เส้นทางคมนาคมที่สำคัญในสุขากิบาลแสนสุข .....	41